

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 8ης Νοεμβρίου 2012*

«Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας — Άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β' — Εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών — Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη — Αδυναμία ελέγχου της ακρίβειας ενός πιστοποιητικού καταγωγής — Έννοια του “πιστοποιητικού που εκδόθηκε βάσει ανακριβούς εκθέσεως των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα” — Βάρος αποδείξεως — Σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων»

Στην υπόθεση C-438/11,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Finanzgericht Hamburg (Γερμανία) με απόφαση της 22ας Ιουνίου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Αυγούστου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Lagura Vermögensverwaltung GmbH

κατά

Hauptzollamt Hamburg-Hafen,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet, M. Pešič (εισηγητή), M. Safjan και M. Berger, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák

γραμματέας: M. Aleksejev, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Ιουλίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Lagura Vermögensverwaltung GmbH, εκπροσωπούμενη από τον T. Lieber, Rechtsanwalt,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vlácil,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον G. Albenzio, avvocato dello Stato,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τη L. Bouyon και τον B.-R. Killmann,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕ L 311, σ. 17, στο εξής: τελωνειακός κώδικας).
- 2 Η ως άνω αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της γερμανικής εταιρίας Lagura Vermögensverwaltung GmbH (στο εξής: Lagura) και του Hauptzollamt Hamburg-Hafen (κεντρικό τελωνείο του λιμένα του Αμβούργου, στο εξής: Hauptzollamt), με αντικείμενο την εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών που επιβλήθηκαν στην εταιρία αυτή λόγω της εισαγωγής υποδημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το νομικό πλαίσιο

Ο τελωνειακός κώδικας

- 3 Ο τελωνειακός κώδικας καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 450/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας) (ΕΕ L 145, σ. 1), του οποίου ορισμένες διατάξεις άρχισαν να εφαρμόζονται από τις 24 Ιουνίου 2008. Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, αυτή συνεχίζει να διέπεται από τους κανόνες του τελωνειακού κώδικα.
- 4 Το άρθρο 220 του τελωνειακού κώδικα προέβλεπε τα εξής:

«1. Όταν το ποσό των δασμών που προκύπτουν από τελωνειακή οφειλή δεν έχει βεβαιωθεί [...] ή έχει βεβαιωθεί σε ύψος χαμηλότερο εκείνου που νομίμως οφειλόταν, η βεβαίωση του ποσού των δασμών που έχει ή που απομένει να εισπραχθεί, πρέπει να γίνει σε διάστημα δύο ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή αρχή αντιλήφθηκε την κατάσταση αυτή και είναι σε θέση να υπολογίσει το νομίμως οφειλόμενο ποσό και να ορίσει τον οφειλέτη (βεβαίωση εκ των υστέρων). [...]

2. [...] δεν επιτρέπεται εκ των υστέρων βεβαίωση όταν:

[...]

- β) το νομίμως οφειλόμενο ποσό των δασμών δεν βεβαιώθηκε από λάθος των ίδιων των τελωνειακών αρχών, το οποίο λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος ενήργησε με καλή πίστη και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση.

Όταν το προτιμησιακό καθεστώς ενός εμπορεύματος θεσπίζεται βάσει συστήματος διοικητικής συνεργασίας με τη συμμετοχή των αρχών τρίτης χώρας, η χορήγηση πιστοποιητικού από τις εν λόγω αρχές, εφόσον αυτό αποδειχθεί ανακριβές, συνιστά σφάλμα το οποίο δεν όφειλε ευλόγως να έχει γίνει αντιληπτό κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου.

Η έκδοση ανακριβούς πιστοποιητικού, ωστόσο, δεν συνιστά σφάλμα εάν το πιστοποιητικό βασίζεται σε ανακριβή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, εκτός εάν, ιδίως, είναι προφανές ότι οι αρμόδιες για την έκδοσή του αρχές γνώριζαν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τους απαιτούμενους όρους προκειμένου να επωφεληθούν προτιμησιακής μεταχείρισης.

Ο υπόχρεος μπορεί να επικαλεστεί την καλή του πίστη εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι, κατά την περίοδο των συγκεκριμένων εμπορικών πράξεων, κατέβαλε κάθε επιμέλεια ώστε να εξακριβωθεί ότι τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την προτιμησιακή μεταχείριση.

[...]»

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93

- 5 Το άρθρο 94 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 (ΕΕ L 253, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1602/2000 της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 2000 (ΕΕ L 188, σ. 1), ορίζει:

«1. Ο μεταγενέστερος έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής “τύπου Α” [...] πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές της Κοινότητας έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος τμήματος.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1, οι τελωνειακές αρχές της Κοινότητας οφείλουν να επιστρέφουν το πιστοποιητικό καταγωγής “τύπου Α” και το τιμολόγιο, αν έχει υποβληθεί, [...] στις αρμόδιες κυβερνητικές αρχές της δικαιούχου χώρας εξαγωγής, αναφέροντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους λόγους που δικαιολογούν την έρευνα. Προς επίρρωση της αίτησής τους για έλεγχο, αυτές παρέχουν όλα τα έγγραφα και όλες τις πληροφορίες που έχουν συγκεντρώσει και που δικαιολογούν την υποψία ότι οι πληροφορίες που παρέχονται στο πιστοποιητικό καταγωγής είναι ανακριβείς.

Αν οι εν λόγω αρχές αποφασίσουν να αναστείλουν τις δασμολογικές προτιμήσεις [...], εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ελέγχου, οφείλουν να επιτρέψουν στον εισαγωγέα να παραλάβει τα προϊόντα υπό τον όρο επιβολής κάθε προληπτικού μέτρου το οποίο κρίνεται απαραίτητο.

3. Σε περίπτωση που ζητείται η διεξαγωγή μεταγενέστερου ελέγχου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1, ο εν λόγω έλεγχος διενεργείται και οι τελωνειακές αρχές της Κοινότητας πρέπει να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα [...]. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να καθιστούν δυνατή τη διαπίστωση ότι το αμφισβητούμενο πιστοποιητικό καταγωγής αφορά τα πράγματι εξαχθέντα προϊόντα και ότι τα προϊόντα αυτά μπορούν να θεωρηθούν προϊόντα καταγωγής μιας δικαιούχου χώρας ή Κοινότητας.

[...]»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 980/2005

- 6 Το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) 980/2005 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2005, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων (ΕΕ L 169, σ. 1), προβλέπει τα εξής:

«1. Το σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων [...] της Κοινότητας εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2008 δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

2. Ο παρών κανονισμός προβλέπει:

α) ένα γενικό καθεστώς·

[...]».

- 7 Το άρθρο 2 του ως άνω κανονισμού ορίζει ότι «[ο]ι δικαιούχοι χώρες των καθεστώτων που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, απαριθμούνται στο παράρτημα Ι». Η ειδική διοικητική περιφέρεια του Μακάο της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας συγκαταλέγεται μεταξύ των εν λόγω δικαιούχων χωρών και εδαφών, που απαριθμούνται στο εν λόγω παράρτημα Ι.
- 8 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, «[ο]ι κατ' αξία δασμοί του κοινού δασμολογίου μειώνονται κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ ως ευαίσθητα προϊόντα». Τα υποδήματα, τα οποία χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητο προϊόν, συγκαταλέγονται μεταξύ των προϊόντων τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ του ίδιου κανονισμού και απολαύουν, ως εκ τούτου, του προβλεπόμενου από τον εν λόγω κανονισμό προτιμησιακού καθεστώτος.
- 9 Κατά το παράρτημα Ι του κανονισμού 980/2005, οι δασμολογικές προτιμήσεις καταργήθηκαν όσον αφορά τα υποδήματα προελεύσεως Κίνας.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 10 Η Lagura εισήγαγε υποδήματα στην Ένωση κατά το έτος 2007. Μεταξύ Φεβρουαρίου και Σεπτεμβρίου του έτους αυτού, η Lagura κατέθεσε πολλές τελωνειακές διασαφήσεις ενόψει της θέσεως των ως άνω εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση. Προς απόδειξη της καταγωγής των ως άνω εμπορευμάτων, επισυνάφθηκαν στις τελωνειακές διασαφήσεις πιστοποιητικά καταγωγής «τύπου Α», στα οποία αναγραφόταν ότι τα ως άνω εμπορεύματα ήσαν προελεύσεως Μακάο και είχαν παραχθεί από τις εταιρίες S. και V., των οποίων η έδρα βρίσκεται στην ίδια αυτή περιφέρεια. Βάσει των εγγράφων αυτών, για την εισαγωγή των υποδημάτων επιβλήθηκε μόνον, σε κάθε μία περίπτωση, δασμός με προτιμησιακό συντελεστή 3,5 % από το Hauptzollamt.
- 11 Το Hauptzollamt, κατόπιν της περιελεύσεως σ' αυτό πληροφοριών ότι για ορισμένα εμπορεύματα καταγωγής Κίνας είχε δηλωθεί αδικαιολόγητα ως χώρα προελεύσεως το Μακάο προκειμένου να αποφευχθεί η καταβολή εισαγωγικού δασμού χωρίς προτιμησιακό συντελεστή, υπέβαλε στις αρμόδιες αρχές του Μακάο αιτήσεις για έλεγχο εκ των υστέρων κατ' άρθρο 94 του κανονισμού 2454/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1602/2000. Στο πλαίσιο των ελέγχων αυτών, οι εν λόγω αρμόδιες αρχές επιβεβαίωσαν ότι είχαν εκδώσει τα πιστοποιητικά καταγωγής για τα επίμαχα εμπορεύματα, αλλά δεν ήσαν σε θέση να εξακριβώσουν την ορθότητα του περιεχομένου των εν λόγω πιστοποιητικών, στο μέτρο που οι εταιρίες που εμφάνιζονταν στα εν λόγω πιστοποιητικά ως εξαγωγείς είχαν διακόψει την παραγωγή τους και είχαν, ως εκ τούτου, παύσει να υφίστανται. Ωστόσο, οι αρχές του Μακάο δεν ακύρωσαν τα πιστοποιητικά καταγωγής.
- 12 Δεδομένου ότι η καταγωγή των εμπορευμάτων δεν επιβεβαιώθηκε κατά τους εκ των υστέρων ελέγχους, το Hauptzollamt εκτίμησε ότι τα εν λόγω εμπορεύματα ήσαν άγνωστης καταγωγής. Το Hauptzollamt προέβη, ως εκ τούτου, στην έκδοση τριών πράξεων επιβολής δασμών με ημερομηνίες, αντιστοίχως, 21, 22 και 25 Αυγούστου 2008, με τις οποίες επέβαλε, βάσει του άρθρου 220, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, δασμούς ίσους με τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ των δασμών που υπολογίζονται με βάση τον προτιμησιακό συντελεστή (3,5 %) και των δασμών που υπολογίζονται με βάση τον μη προτιμησιακό συντελεστή (7 %).

- 13 Η Lagura, αφού αμφισβήτησε ανεπιτυχώς τη νομιμότητα της εν λόγω εκ των υστέρων εισπράξεως εισαγωγικών δασμών, άσκησε προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, στο πλαίσιο της οποίας προέβαλε, ιδίως, την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, όπως αυτή απορρέει από το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα.
- 14 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς το ζήτημα ποιος φέρει το βάρος αποδείξεως του ότι το πιστοποιητικό καταγωγής εκδόθηκε βάσει ορθής ή ανακριβούς εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει, με την απόφαση της 9ης Μαρτίου 2006, C-293/04, *Beemsterboer Coldstore Services* (Συλλογή 2006, σ. I-2263), ότι εναπόκειται στον οφειλέτη δασμών να αποδείξει ότι το πιστοποιητικό, το οποίο εξέδωσαν οι αρχές του τρίτου κράτους, βασίστηκε σε ορθή έκθεση των γεγονότων, παρά τους συνήθεις κανόνες που ρυθμίζουν την κατανομή του βάρους αποδείξεως, κατά τους οποίους οι τελωνειακές αρχές, οι οποίες επικαλούνται το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', τρίτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, του τελωνειακού κώδικα, φέρουν το εν λόγω βάρος αποδείξεως. Το αιτούν δικαστήριο, αναφερόμενο στη σκέψη 43 της προπαρατεθείσας αποφάσεως *Beemsterboer Coldstore Services*, από την οποία προκύπτει ότι η Ένωση δεν πρέπει να βαρύνεται με τις δυσμενείς συνέπειες της παράνομης συμπεριφοράς των προμηθευτών των εισαγωγέων, διερωτάται αν ο οφειλέτης δασμών θα πρέπει να φέρει το βάρος αποδείξεως μόνο σε περίπτωση επίμεμπτης συμπεριφοράς του εξαγωγέα.
- 15 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το *Finanzgericht Hamburg* αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Στερείται ο οφειλέτης δασμών, υπό τις συνθήκες της υποθέσεως της κύριας δίκης, όπου η αρχή τρίτης χώρας δεν είναι πλέον σε θέση να εξακριβώσει αν το εκδοθέν από αυτήν πιστοποιητικό βασίστηκε σε ορθή έκθεση των γεγονότων, τη δυνατότητα να επικαλεστεί την προστασία δικαιολογημένης εμπιστοσύνης κατά το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', δεύτερο και τρίτο εδάφιο, του τελωνειακού κώδικα, αν οι περιστάσεις που καθιστούν αδύνατη την εξακρίβωση της ορθότητας του περιεχομένου του πιστοποιητικού καταγωγής εμπίπτουν στη σφαίρα επιρροής του εξαγωγέα, ή προϋποθέτει η μετάθεση του βάρους της αποδείξεως από την τελωνειακή αρχή στον οφειλέτη δασμών δυνάμει του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', τρίτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, του τελωνειακού κώδικα, απλώς (πολλώ δε μάλλον), ότι τα αίτια της αδυναμίας εξακρίβωσης βρίσκονται εκτός της σφαίρας επιρροής των αρχών [του κράτους] εξαγωγής ή οφείλονται σε αμέλεια η οποία πρέπει να καταλογιστεί αποκλειστικά στον εξαγωγέα;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 16 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν οι αρμόδιες αρχές του τρίτου κράτους τελούν σε αδυναμία να εξακριβώσουν, στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου, αν το εκδοθέν από αυτές πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» στηρίζεται σε ορθή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, ο οφειλέτης δασμών φέρει το βάρος αποδείξεως ότι το πιστοποιητικό αυτό εκδόθηκε βάσει ορθής εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα μόνον όταν η ως άνω αδυναμία απορρέει από αμέλεια καταλογιστέα αποκλειστικά στον εξαγωγέα ή επίσης όταν η αιτία της ως άνω αδυναμίας, χωρίς να υφίσταται αμέλεια εκ μέρους του, μπορεί να αποδοθεί στον εξαγωγέα ή δεν μπορεί να αποδοθεί στις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής.
- 17 Συναφώς, πρέπει εκ προοιμίου να επισημανθεί ότι σκοπός του εκ των υστέρων ελέγχου είναι να εξακριβωθεί κατά πόσον η καταγωγή που αναγράφεται στο πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» ανταποκρίνεται στην αλήθεια (βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά τα πιστοποιητικά κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1, αποφάσεις της 7ης Δεκεμβρίου 1993, C-12/92, *Huygen κ.λπ.*, Συλλογή 1993, σ. I-6381, σκέψη 16· της 17ης Ιουλίου 1997, C-97/95, *Pascoal & Filhos*, Συλλογή 1997, σ. I-4209, σκέψη 30· *Beemsterboer Coldstore Services*, προπαρατεθείσα, σκέψη 32, καθώς και της 15ης Δεκεμβρίου 2011, C-409/10, *Afasia Knits Deutschland*, Συλλογή 2011, σ. I-13331, σκέψη 43).

- 18 Πάντως, εάν από τον εκ των υστέρων έλεγχο δεν επιβεβαιώνεται η αναγραφόμενη στο πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» καταγωγή του εμπορεύματος, πρέπει να συνάγεται ότι το εμπόρευμα είναι άγνωστης καταγωγής και ότι, επομένως, κακώς χορηγήθηκαν το πιστοποιητικό καταγωγής και η δασμολογική προτίμηση (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις *Huygen* κ.λπ., προπαρατεθείσα, σκέψεις 17 και 18· της 14ης Μαΐου 1996, C-153/94 και C-204/94, *Faroe Seafood* κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-2465, σκέψη 16· *Beemsterboer Coldstore Services*, προπαρατεθείσα, σκέψη 34, καθώς και *Afasia Knits Deutschland*, προπαρατεθείσα, σκέψη 44).
- 19 Έτσι, όταν οι αρχές του κράτους εξαγωγής έχουν χορηγήσει ανακριβή πιστοποιητικά καταγωγής «τύπου Α», η χορήγηση αυτή πρέπει, βάσει του εν λόγω άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', δεύτερο και τρίτο εδάφιο, να θεωρηθεί ως λάθος των εν λόγω αρχών, εκτός αν βεβαιωθεί ότι τα πιστοποιητικά αυτά εκδόθηκαν βάσει ανακριβούς εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα. Αν τα εν λόγω πιστοποιητικά εκδόθηκαν βάσει ψευδών δηλώσεων του εξαγωγέα, πρέπει, κατά συνέπεια, να γίνει η εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών, εκτός αν, μεταξύ άλλων, είναι προφανές ότι οι αρχές που χορήγησαν τα πιστοποιητικά γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις υπαγωγής σε προτιμησιακή μεταχείριση (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση *Afasia Knits Deutschland*, σκέψη 48).
- 20 Το αιτούν δικαστήριο επιθυμεί να πληροφορηθεί αν, υπό συνθήκες όπως είναι οι επίμαχες στην κύρια δίκη, το *Hauptzollamt* φέρει το βάρος αποδείξεως του ότι τα πιστοποιητικά εκδόθηκαν βάσει ψευδών δηλώσεων των εξαγωγέων ή αν, αντιθέτως, εναπόκειται στον οφειλέτη δασμών, δηλαδή στη *Lagura*, να αποδείξει ότι οι εξαγωγείς εξέθεσαν ορθώς τα γεγονότα στις αρμόδιες αρχές του Μακάο.
- 21 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί, όσον αφορά μια τέτοια κατανομή του βάρους αποδείξεως, ότι εναπόκειται στον οφειλέτη δασμών να αποδείξει ότι το εκδοθέν από τις αρχές του τρίτου κράτους πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 βασιζόταν σε ορθή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, όταν, λόγω αμέλειας για την οποία ευθύνεται μόνον ο εξαγωγέας, ιδίως αν αυτός έχει παραβεί την απορρέουσα από την εφαρμοστέα κανονιστική ρύθμιση υποχρέωσή του να φυλάσσει τα αποδεικτικά έγγραφα επί τρία τουλάχιστον έτη, οι τελωνειακές αρχές τελούν σε αδυναμία να προσκομίσουν οι ίδιες την αναγκαία απόδειξη του ότι το πιστοποιητικό EUR.1 εκδόθηκε βάσει ορθής ή ανακριβούς εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εν λόγω εξαγωγέα (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προπαρατεθείσα απόφαση *Beemsterboer Coldstore Services*, σκέψεις 40 και 46).
- 22 Μια τέτοια απαίτηση, η οποία επιρρίπτει στον οφειλέτη δασμών το βάρος αποδείξεως του ότι οι εξαγωγείς εξέθεσαν ορθώς τα γεγονότα στις αρμόδιες αρχές, συνιστά παρέκκλιση από τους συνήθεις κανόνες που ρυθμίζουν την κατανομή του βάρους αποδείξεως, σύμφωνα με τους οποίους οι τελωνειακές αρχές που επικαλούνται το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, προκειμένου να προβούν στην εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών, οφείλουν, κατ' αρχήν, να αποδείξουν, για να θεμελιώσουν την αξίωσή τους, ότι η έκδοση των ανακριβών πιστοποιητικών οφείλεται στην ανακριβή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση *Beemsterboer Coldstore Services*, σκέψεις 39 και 46).
- 23 Πρέπει να εξεταστεί με ποιον τρόπο πρέπει να εφαρμοστεί, σε περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, η ερμηνεία που έδωσε το Δικαστήριο στο άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα στην προπαρατεθείσα απόφαση *Beemsterboer Coldstore Services*.
- 24 Η *Lagura* υποστηρίζει ότι η ως άνω ερμηνεία δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην υπό κρίση υπόθεση, οπότε οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής οφείλουν να αποδείξουν ότι ήσαν ανακριβείς οι δηλώσεις των εξαγωγέων, βάσει των οποίων εκδόθηκαν τα ανακριβή πιστοποιητικά καταγωγής. Κατά τη *Lagura*, η άποψη αυτή δικαιολογείται ως εκ του ότι, ιδίως, αντίθετα με την κατάσταση που ήταν επίμαχη, στην κύρια δίκη, στο πλαίσιο της προπαρατεθείσας αποφάσεως *Beemsterboer Coldstore Services*, δεν είναι δυνατό να εντοπιστεί, εν προκειμένω, οποιαδήποτε αμέλεια για την οποία να ευθύνονται μόνον οι εξαγωγείς και η οποία θα είχε ως συνέπεια ότι οι τελωνειακές αρχές θα τελούσαν

σε αδυναμία να προσκομίσουν αποδείξεις περί του ότι το εκδοθέν από αυτές πιστοποιητικό εκδόθηκε βάσει ορθής ή ανακριβούς εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εν λόγω εξαγωγέα. Έτσι, και ειδικότερα, δεν είναι δυνατό να προσαφθεί στους εξαγωγείς ότι διέπραξαν παράβαση της υποχρέωσης φυλάξεως των αποδεικτικών εγγράφων. Επιπλέον, η Lagura υπογραμμίζει ότι, αντίθετα με την προπαρατεθείσα απόφαση Beemsterboer Coldstore Services, εν προκειμένω τα πιστοποιητικά καταγωγής δεν ακυρώθηκαν ούτε ανακλήθηκαν από τις αρμόδιες αρχές του Μακάο.

- 25 Η Τσεχική και η Ιταλική Κυβέρνηση καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμούν, αντιθέτως, ότι εναπόκειται στον οφειλέτη δασμών να αποδείξει ότι τα πιστοποιητικά βασίστηκαν σε ορθή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα.
- 26 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως διαφέρουν από αυτές της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Beemsterboer Coldstore Services, καθόσον το προτιμησιακό καθεστώς δεν θεσπίστηκε δυνάμει συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ ενός τρίτου κράτους και της Ένωσης, αλλά θεσπίστηκε μονομερώς από την Ένωση δυνάμει του κανονισμού 980/2005.
- 27 Ο ως άνω κανονισμός, αντιθέτως προς τη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών που ήταν επίμαχη στην προπαρατεθείσα απόφαση Beemsterboer Coldstore Services, δεν προβλέπει καμία υποχρέωση του εξαγωγέα να φυλάσσει τα αποδεικτικά έγγραφα λόγω του ότι είναι αδύνατο η Ένωση να επιβάλλει μονομερώς υποχρεώσεις σε επιχειρηματίες τρίτων κρατών.
- 28 Έτσι, όσον αφορά το επιχείρημα ότι ο οφειλέτης δασμών δεν φέρει εν προκειμένω το βάρος αποδείξεως εφόσον δεν είναι δυνατό να προσαφθεί στον εξαγωγέα ότι διέπραξε παράβαση της υποχρέωσης φυλάξεως των αποδεικτικών εγγράφων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, δεδομένου ότι δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση δυνάμει της σχετικής νομοθεσίας εν προκειμένω, προφανώς δεν θα μπορούσε να υπάρξει παράβαση μιας τέτοιας υποχρέωσης.
- 29 Πάντως, η ανυπαρξία τέτοιας υποχρέωσης του εξαγωγέα δεν μπορεί, αυτή καθαυτήν, να έχει ως αποτέλεσμα το να απαλλάσσεται ο οφειλέτης δασμών από οποιαδήποτε υποχρέωση επιδείξεως επιμελείας ή το να μη φέρει ο οφειλέτης δασμών κανένα κίνδυνο σχετικά με την εξακρίβωση και τον προσδιορισμό της καταγωγής των εμπορευμάτων στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου.
- 30 Όπως έχει κρίνει επανειλημμένως το Δικαστήριο, οι επιχειρηματίες οφείλουν να λαμβάνουν, στο πλαίσιο των συμβατικών τους σχέσεων, τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να προφυλάσσονται από τους κινδύνους μιας εκ των υστέρων εισπράξεως δασμών (προπαρατεθείσα απόφαση Pascoal & Filhos, σκέψη 60· διάταξη της 9ης Δεκεμβρίου 1999, C-299/98 P, CPL Imperial 2 και Unifrigo κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-8683, σκέψη 38, καθώς και προπαρατεθείσα απόφαση Beemsterboer Coldstore Services, σκέψη 41).
- 31 Ειδικότερα, η εκ μέρους του οφειλέτη δασμών παραλαβή από τον αντισυμβαλλόμενο, επ' ευκαιρία ή κατόπιν της συνάψεως της συμβάσεως, όλων των αποδεικτικών στοιχείων που επιβεβαιώνουν ότι τα εμπορεύματα προέρχονται από το κράτος που υπάγεται στο σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων που αποδεικνύουν την εν λόγω προέλευση, μπορεί να αποτελεί προληπτικό μέτρο έναντι των κινδύνων μιας εκ των υστέρων εισπράξεως δασμών.
- 32 Ως εκ περισσού, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής θα όφειλαν να αποδείξουν την ανακρίβεια των γεγονότων που εξέθεσε ο εξαγωγέας, αλλά θα τελούσαν σε αδυναμία να το πράξουν στο μέτρο που ο εν λόγω εξαγωγέας έχει παύσει τις δραστηριότητές του, θα ήταν ικανό να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη των σκοπών του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων. Συγκεκριμένα, έστω και αν η παύση της παραγωγής αποτελεί, κατ' αρχήν, μια συνήθη απόφαση οικονομικής φύσεως, δεν είναι δυνατό να αποκλεισθεί το ότι η ως άνω παύση της παραγωγής θα μπορούσε, παρά ταύτα, να αποτελεί παράνομη συμπεριφορά εκ μέρους του εξαγωγέα, αποσκοπούσα στην καταστρατήγηση των διατάξεων του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών

- προτιμήσεων, λαμβανομένου υπόψη ότι η ως άνω παύση της παραγωγής θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τον εν λόγω εξαγωγέα ως μέσο συγκαλύψεως της πραγματικής καταγωγής των εμπορευμάτων, τα οποία προέρχονται από ένα κράτος που δεν υπάγεται στο προτιμησιακό καθεστώς.
- 33 Πάντως, δεν αμφισβητείται ότι η Ένωση δεν πρέπει να βαρύνεται με τις δυσμενείς συνέπειες της παράνομης συμπεριφοράς των προμηθευτών των εισαγωγέων (προπαρατεθείσες αποφάσεις *Pascoal & Filhos*, σκέψη 59, και *Beemsterboer Coldstore Services*, σκέψη 43).
- 34 Εν συνεχεία, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από το ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη πιστοποιητικά καταγωγής δεν ακυρώθηκαν από τις αρμόδιες αρχές του Μακάο, πρέπει να επισημανθεί ότι είναι, βεβαίως, αληθές ότι, στο πλαίσιο συμφωνιών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων κρατών, όπως είναι μια συμφωνία συνδέσεως ή μια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι το σύστημα διοικητικής συνεργασίας μπορεί να λειτουργήσει μόνον αν η τελωνειακή υπηρεσία του κράτους εισαγωγής αναγνωρίζει τις εκτιμήσεις στις οποίες έχουν προβεί νομίμως οι αρχές του κράτους εξαγωγής (βλ. αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 1984, 218/83, *Les Rapides Savoyards* κ.λπ., Συλλογή 1984, σ. 3105, σκέψη 27· της 9ης Φεβρουαρίου 2006, C-23/04 έως C-25/04, *Σφακιανάκης*, Συλλογή 2006, σ. I-1265, σκέψη 23· της 1ης Ιουλίου 2010, C-442/08, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2010, σ. I-6457, σκέψη 72, καθώς και *Afasia Knits Deutschland*, προπαρατεθείσα, σκέψη 29).
- 35 Ωστόσο, γεγονός παραμένει ότι η ανάγκη της αναγνώρισεως, εκ μέρους των τελωνειακών υπηρεσιών των κρατών μελών, των εκτιμήσεων στις οποίες προβαίνουν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής δεν εκδηλώνεται κατά τον ίδιο τρόπο όταν το προτιμησιακό καθεστώς έχει θεσπιστεί όχι με διεθνή συμφωνία μεταξύ της Ένωσης και τρίτου κράτους βάσει αμοιβαίων υποχρεώσεων, αλλά με ένα μέτρο αυτοτελούς χαρακτήρα της Ένωσης (προπαρατεθείσα απόφαση *Faroe Seafood* κ.λπ., σκέψη 24).
- 36 Έτσι, διαπιστώνεται ότι, στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων που έχει θεσπιστεί μονομερώς από την Ένωση, οι αρχές του κράτους εξαγωγής δεν μπορούν να δεσμεύουν την Ένωση και τα κράτη μέλη της με την εκ μέρους τους εκτίμηση του κύρους των πιστοποιητικών καταγωγής «τύπου Α» όταν, όπως στις περιστάσεις που είναι επίμαχες στην κύρια δίκη, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής εξακολουθούν να τρέφουν αμφιβολίες ως προς την πραγματική καταγωγή των εμπορευμάτων παρά το γεγονός ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά καταγωγής δεν έχουν ακυρωθεί.
- 37 Σε περίπτωση που γίνει δεκτή μια αντίθετη λύση, η οποία θα στερούσε από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής, στο πλαίσιο διαδικασίας όπως αυτή της κύριας δίκης, η οποία έχει κινηθεί ενώπιον δικαστηρίου του ίδιου κράτους, τη δυνατότητα να ζητούν αποδείξεις περί του ότι το πιστοποιητικό καταγωγής εκδόθηκε βάσει ανακριβούς ή ορθής εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, τούτο θα έβλαπτε τον σκοπό του εκ των υστέρων ελέγχου, ο οποίος συνίσταται, όπως προκύπτει από τη σκέψη 17 της παρούσας αποφάσεως, στο να εξακριβωθεί μεταγενεστέρως κατά πόσον η καταγωγή των εμπορευμάτων η οποία αναγράφεται στο πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» ανταποκρίνεται στην αλήθεια.
- 38 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, υπό συνθήκες όπως είναι οι επίμαχες στην κύρια δίκη, ο οφειλέτης δασμών φέρει το βάρος αποδείξεως του ότι το πιστοποιητικό καταγωγής εκδόθηκε βάσει ορθής εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα.
- 39 Βεβαίως, η επίρριψη ενός τέτοιου βάρους αποδείξεως στον οφειλέτη δασμών μπορεί να προξενήσει σ' αυτόν προβλήματα, ιδίως όταν αυτός έχει εισαγάγει καλοπίστως εμπορεύματα από το κράτος, το οποίο είναι δικαιούχος δασμολογικών προτιμήσεων, εμπορεύματα των οποίων η καταγωγή αμφισβητήθηκε μεταγενεστέρως, λόγω των φερόμενων ως ψευδών δηλώσεων του εξαγωγέα, στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου.

- 40 Ωστόσο, πρέπει να υπομνησθεί ότι ένας συνετός επιχειρηματίας που γνωρίζει την ισχύουσα ρύθμιση, υπολογίζοντας τα πλεονεκτήματα που μπορεί να του αποφέρει το εμπόριο προϊόντων για τα οποία μπορούν να ισχύουν δασμολογικές προτιμήσεις, πρέπει να είναι σε θέση να εκτιμά τους κινδύνους της αγοράς στην οποία σκοπεύει να κινηθεί και να τους αποδέχεται, ως αποτελούντες μέρος των συνήθων προσκομμάτων του εμπορίου (βλ. αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 1980, 827/79, *Acampora*, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 455, σκέψη 8· *Pascoal & Filhos*, προπαρατεθείσα, σκέψη 59, καθώς και διάταξη CPL *Imperial 2* και *Unifrigo* κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 37).
- 41 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν οι αρμόδιες αρχές του τρίτου κράτους τελούν σε αδυναμία να εξακριβώσουν, στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου, λόγω του ότι ο εξαγωγέας έχει παύσει την παραγωγή του, αν το εκδοθέν από αυτές πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» στηρίζεται σε ορθή έκθεση των πραγμάτων εκ μέρους του εξαγωγέα, ο οφειλέτης δασμών φέρει το βάρος αποδείξεως ότι το πιστοποιητικό αυτό εκδόθηκε βάσει ορθής εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν οι αρμόδιες αρχές του τρίτου κράτους τελούν σε αδυναμία να εξακριβώσουν, στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου, λόγω του ότι ο εξαγωγέας έχει παύσει την παραγωγή του, αν το εκδοθέν από αυτές πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» στηρίζεται σε ορθή έκθεση των πραγμάτων εκ μέρους του εξαγωγέα, ο οφειλέτης δασμών φέρει το βάρος αποδείξεως ότι το πιστοποιητικό αυτό εκδόθηκε βάσει ορθής εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα.

(υπογραφές)